

Emekçi Kadın Yaşam Mücadele Dönüşüm

**UID
DER**

ULUSLARARASI
İŞÇİ DAYANIŞMASI
DERNEĞİ

UID-DER Broşürleri

Emekçi Kadın, Yaşam, Mücadele, Dönüşüm
Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği

İçindekiler

- 1 Emekçi Kadın, Yaşam, Mücadele, Dönüşüm
- 3 Emekçi Kadın, Özgürlük, Birey ve Toplum
- 6 Adımız, Yerimiz, Sınıfımız
- 9 "Bu Hayatı Yaşamamanın Başka Bir Yolu Olmalı..."
- 12 Değişim Küçük Adımlarımızla Başlar
- 15 Ben İsterim
- 17 Kapitalizm Bir İsrاف Düzenidir
- 20 Aynaya Bakınca Ne Görüyorsun?
- 23 Çocukların İstekleri, Emekçi Kadınların Kaygıları
- 26 İşçi Anne Babalar Çocuklarını Nasıl Yetiştirmeli?
- 31 Şiddet, Şiddetin Kaynağı ve Mücadelemiz
- 34 Şiddet, Merhamet ve Tarihin Tekerleği
- 37 Gerçek Düşman Kapitalizm ve Sermaye Sınıfıdır!
- 40 Sendikalı Kadın, Örgütlü Kadın, Güçlü Kadın!
- 45 Emekçi Kadının Sıkıştığı Cendere Nasıl Kırılır?
- 48 Bir Rüyamız Var
- 51 Hey Kızlar

UİD-DER Broşürleri

Emekçi Kadın, Yaşam, Mücadele, Dönüşüm
Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği

www.uidder.org

[/uidder.org](https://www.facebook.com/uidder.org)

[/uid_der](https://twitter.com/uid_der)

[/u_i_d_d_e_r](https://www.instagram.com/u_i_d_d_e_r)

[/uidderorg](https://www.youtube.com/uidderorg)

Emekçi Kadın, Yaşam, Mücadele, Dönüşüm

Emekçi kadın kardeşlerimiz,

Elinizde tuttuğunuz broşür, İşçi Dayanışması bülteninde yer alan Emekçi Kadın köşemizde yayınlanan yazılardan bir seçki yapılarak hazırlandı. Gururla söylemeliyiz ki Emekçi Kadın köşemizdeki tüm yazılar işçi ve emekçi kadınlar tarafından yazıldı, yine işçi ve emekçi kadınların emekleriyle nice kadına ulaştı. Evlerde, işyerlerinde, sendikalarda sohbetlerin konusu oldu. İşçi Dayanışması'nın ve Emekçi Kadın köşesinin kendilerine ilham, güç ve cesaret verdiğini, bilinçlendirdiğini, yaşama, mücadeleye, geleceğe nasıl bakmaları gerektiğini gösterdiğini belirten nice emekçi kadın ÜİD-DER Kadın Komitesine teşekkürlerini ilettiler, ÜİD-DER Kadın Komitesinin çalışmalarına katıldılar, mücadele içinde dönüştüklerini, dayanışmayla güçlendiklerini vurguladılar. Bu nedenle yazıları Emekçi Kadın, Yaşam, Mücadele, Dönüşüm başlığı altında bir broşür olarak derlemek ve siz emekçi kadın kardeşlerimize sunmak istedik.

Keyifle okumanız, elden ele, evden eve paylaşmanız, "emekçi kadınlar mücadelede öne" diyen sesimize güç vermeniz dileğiyle...

ÜİD-DER Kadın Komitesi

“

*Elleri var özgürlüğün,
Gözleri, ayakları;
Silmek için kanlı teri,
Bakmak için yarınlara,
Eşitliğe doğru giden.*

”

Emekçi Kadın, Özgürlük, Birey ve Toplum

Bir zaman makinesi olsa ve mesela üç yüz yıl öncesine gidebilsek bugünün dünyasından çok farklı bir dünya ile karşılaşırđık. Büyük olasılıkla dolaştığımız kentlerin sokaklarında, çarşılarında, işliklerinde, okullarında kadınlara rastlamazdık ya da nadiren rastlardık. Oysa bugün kadınlar olarak sokaklarda, işyerlerinde, fabrikalarda, okullarda, kamu binalarında yani toplumsal yaşamın her alanındaız. Seçme-seçilme, çocuklarımızın vasisi olma, velayetini alma, mirastan pay alma, boşanma gibi yasal haklara sahibiz, kâğıt üzerinde erkeklerle eşit sayılıyorz. **Geçmişten bugüne insanlığın ve kadınların aldığı yol muazzamdır. Peki, alınan bu yola rağmen emekçi kadınlar olarak özgür olduğumuzdan, kendimizi özgür hissettiğimizden bahsedebiliyor muyuz?**

Belki bazılarımız yaşamını kendi tercihlerine göre belirlediğini, baskı görmediğini, özgür olduğunu söyleyecektir. Ama birkaç basit soruyla açığa çıkacaktır ki aslında hiçbirimiz gerçek anlamda özgür değiliz, kendimizi özgür hissetmiyoruz. Mesela bugün geçmiştekinden farklı olarak erkeklerin çalıştığı bütün işlerde çalışma hakkımız var ve bu çok önemli bir hak. **Peki, çalışırken kendimizi özgür mü köle gibi mi hissediyoruz?** Üretmenin, değer yaratmanın sevincini yaşayarak mı çalışıyoruz, yoksa saatleri, dakikaları sayarak mı? Bu sorulara verilecek yanıtlar insanlığın ve kadınların ulaştığı bu düzeyle yetinemeyeceğini, daha alacak yolu olduğunu gösteriyor.

Peki, çalışırken kendimizi özgür mü köle gibi mi hissediyoruz? Üretmenin, değer yaratmanın sevincini yaşayarak mı çalışıyoruz, yoksa saatleri, dakikaları sayarak mı?

Öte yandan bugün üzerimizde hissettiğimiz baskıyı arttıran Türkiye'deki siyasi ve toplumsal atmosfer de değişim ve özgürlük isteğimizin ne kadar haklı olduğunu gösteriyor. **Ülkeyi yönetenler kendi iktidarları sürüp gitsin diye halka nefes aldıracak tüm hakları yok ediyor, özgürlüğün kısıntısını bile eziyorlar.** Her alanda baskı ve zorbalığı arttırarak, sopa sallayarak toplumu zapturapt altında tutmaya çalışıyorlar. Milliyetçiliği, nefreti, düşmanlığı, ayrımcılığı, şiddeti körükleyerek toplumsal atmosferi zehirliyorlar. Bizi yalnızlık ve ümitsizlik kuyusuna atmak istiyorlar. Açlık sınırının altında bir asgari ücret belirleyip öte yandan büyük bir kibirle bize çok çocuk yapma öğütleri veriyorlar. İstanbul Sözleşmesini yasaklayıp kadın katillerine haksız tahrik indirimi uyguluyorlar. Emekçi kadınları giyim kuşamları, inançları üzerinden kutuplaştırıp birbirine düşürmeye çalışıyorlar. **Bu koşullarda bırakalım özgürlüğü, kendimizi kapana kısılmış hissediyor, nefes alamıyor, adeta boğuluyoruz.**

Gelgelelim bu kasvetten, baskılardan kurtulma, feraha çıkma isteğimiz ve özgürlük özlemimiz büyüdükçe, örgütsüzlüğümüz önümüze büyük bir engel olarak dikiliyor. Üzerimize akıtılan yalanlar yüzünden pek çok emekçi kadın özgürlüğün toplumsal değil bireysel bir mesele olduğunu düşünebiliyor. **Özgürlüğü birey olarak her istediğini yapmak olarak görebiliyor, bu düşüncenin yozlaştırıcı etkisine maruz kalabiliyor, sahte özgürlük hayallerine kapılabiliyor.** Mesela reklamlarla, dizilerle evimize alacağımız yeni mobilyaların, çeşit çeşit kıyafetlerle dolu gardıropların, sahip olacağımız otomobillerin, estetik ve teknoloji ürünlerinin kendisine ferahlık ve özgürlük getireceği yalanlarına inanabiliyor. **Kendini iyi, değerli ve özgür hissedebilmek için gönlünce alışveriş yapma, tüketme, dayatılan güzellik ve estetik kalıplarına uyma hayalleri kurabiliyor.**

Kadına yönelik önyargıları pekiştiren, yozlaşmanın her türlüşünü sıradanlaştıran, kadınların çıkış arayışını suiistimal eden televizyon programlarının etkisi altında kalabiliyor.

Oysa özgürlük bireysel değildir, yanlısına değildir, yozlaşma değildir. Tıpkı şair Oktay Rifat'ın bir şiirinde söylediği gibi; özgürlük öyle bir düştür ki gerçekten bile daha doğrudur. Özgürlüğün bizi yarıya taşıyacak, eşitliği sağlayacak elleri, ayakları, gözleri vardır. **“Çünkü gerçek özgürlük, toplumun özgür olmasıyla mümkün olabilir ancak. Özgür toplum ise kimsenin kimseyi ezmediği, sömürmediği, sınıfların ve savaşların olmadığı, teknolojinin insanlığın hizmetine sunulduğu bir toplumdur.”**[1] İnsanın emek gücünü satmadığı, tüm zamanını karnını doyurmak ve soyunu sürdürmek için harcamadığı, zorunlulukların esiri olmadığı toplumdur. İşte ancak böyle bir toplumda insanlaşmaktan ve gerçek özgürlükten söz edilebilir.

İşte bu nedenle, işçi sınıfının ve tüm insanlığın kurtuluşu için mücadele etmeye başlayan emekçi kadın öğrenmeye, dönüşmeye, kendini gerçekleştirilmeye, gücünü geleceğin dünyasını şekillendirmek için kullanmaya yani özgürleşmeye başlamış demektir. Özgürlüğün elleri, ayakları olmaya başlamış demektir! ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 171)

Üzerimize akıtılan yalanlar yüzünden pek çok emekçi kadın özgürlüğün toplumsal değil bireysel bir mesele olduğunu düşünebiliyor. Özgürlüğü birey olarak her istediğini yapmak olarak görebiliyor, bu düşüncenin yozlaştırıcı etkisine maruz kalabiliyor, sahte özgürlük hayallerine kapılabiliyor.

[1] Özgür Değiliz Ama Olabiliriz, İşçi Dayanışması 167. Sayı

Adımız, Yerimiz, Sınıfımız

“Bir zaman makinesi olsa ve mesela üç yüz yıl öncesine gidebilsek bugünün dünyasından çok farklı bir dünya ile karşılaşırız.” Böyle başlıyordu İşçi Dayanışması'nın bir önceki sayısında Emekçi Kadın köşemiz. Gelin geçmişe yolculuğumuzu sürdürelim. Mesela 2300 yıl öncesine, Antik Yunanistan'a gidelim. Yani bugünkü Yunanistan topraklarına ve Ege'nin hemen karşı kıyısına.

Hadi gelin önce soyluların gösterişli evlerine uğrayalım. Evlerin efendisi olan soylu erkekler dışarıda, diğer erkeklerle birlikteler. Kimisi bir felsefe okulunda hararetli bir tartışmanın ortasında, kimisi limanda alışverişte, kimisi şenlikte, eğlencede. Soylu kadınlarınsa bir teki bile dışarıda değil, hepsi evlerinde. Evin üst katında “gunaikos” adı verilen, kendilerine ait bir bölmede yaşıyorlar. Dışarıda olup bitenlerden habersiz, sosyal hayattan, misafirlerden yalıtık biçimde bu bölmede yaşayıp gidiyorlar. Yaşadıkları yerle öylesine özdeşleştirilmişler ki Yunancada “kadınlar” anlamına gelen “gynaikon” sözcüğü, evin o bölümünün adından geliyor. Yoksul sınıflardan kadınlar ve köle kadınlar nadiren dışarı çıkabiliyorlar. Ama sadece çalışmak ve efendilerine hizmet etmek için! Onları sadece ekinleri toplarken, efendilerinin temizliğini yaparken, yüklerini taşıırken ya da cezalandırılırken görüyoruz. İşte 2300 yıl öncesinde Ege Denizinin iki yakasında manzara kabaca böyleydi...

Belki de şu anda o dönemde kadın olmanın ne kadar zor olduğunu düşünmüyor, bir an önce kendi dünyanıza, kendi zamanınıza dönmek istiyorsunuz. Pek de haksız sayılmazsınız. O dönemin evden dışarı çıkamayan, eğitim göremeyen, mirastan yararlanma, boşanma, çalışma hakkından yoksun, adı, fikri, özlemleri önemsiz kadınlarına göre çok daha fazla hakka sahip olduğumuz doğru. O dönemin sadece köle kadınlarına göre değil soylu kadınlarına

göre de çok daha “özgürüz.” Hayatımız evlerimizdeki bölmelerden ibaret değil. İşçi sınıfının kadınları, emekçi kadınlar olarak yaşamın her alanında-
yız, üretiyoruz. Toplumun ve yasaların kabul ettiği haklarımız var. Ama bu
durum yaşamımızın kolay olduğu, mutlulukla geçtiği, gerçek anlamda özgür
olduğumuz, özgür hissettiğimiz anlamına gelmiyor. Demek ki daha alınacak
çok yol var.

“Gynaikon” sözcüğünü belki de ilk kez duyduk. Ama aslında bu sözcükten
türeyen jinekoloji, jinekolog gibi sözcükleri hepimiz biliyor, kullanıyoruz. Bu
durum geçmişin izlerinin dilimizde varlığını sürdürmesinin güzel bir örneği.

***İşçi sınıfının
kadınları, emekçi
kadınlar olarak
yaşamın her
alanındayız,
üretiyoruz. Toplumun
ve yasaların kabul
ettiği haklarımız var.***

Peki, Antik Yunan’dan günümüze yansıyan izler
sadece sözcüklerde, dilde midir? Kadının adının
kadının yerinden geldiği, kadının yerininse evin
dört duvarı olarak görüldüğü o günlerden bu-
güne cinsiyet ayrımcı, erkek-egemen toplumsal
zihniyet hâlâ varlığını sürdürmüyor mu? Elbette
sürdürüyor. Hatta içinde yaşadığımız kapitalist
düzen geçmiş sömürücü düzenlerden devraldığı
erkek-egemen zihniyeti daha da körükleyerek
derinleştirmeye devam ediyor.

Kapitalist düzende kadınlar çalışma yaşamında yerlerini alıyorlar ama evin
dört duvarı arasındaki tüm işleri sırtlanmak, çocuklarının bakımıyla boğuş-
mak zorunda bırakılıyorlar. Erkeklerle eşit iş yapsalar da eşit ücret alamıyor-
lar. Her alanda ayrımcılıkla yüz yüze bırakılıyorlar. Tüm dünyada toplumun
en yoksul kesimlerinin ezici çoğunluğunu kadınlar oluşturuyor. Kadına yö-
nelik şiddet kışkırtılıyor, cezasız bırakılıyor, normalleştiriliyor. Kadın bedeni
meta haline getiriliyor. Kadınlar toplumun onlara biçtiği rol ve kalıplara uy-
maya zorlanıyor. Bu kalıpları kırmak, nefes almak isteyen kadınlar aşığıla-
nıyor, cezalandırılıyor.

İşçi sınıfının erkeklerinin çıkarları emekçi kadınların baskılanmasında değil mücadeleye katılmasındadır. Aynı nedenle emekçi kadınların öfkesinin hedefinde de işçi sınıfının erkekleri değil kapitalizm olmalıdır. Biz işçi sınıfının kadınlarıyız. Bizim adımız emekçi kadın, yerimiz birlik, dayanışma ve mücadele safları!

Kapitalizmle birlikte tarih sahnesine çıkan işçi sınıfı tarihin tüm ezilen sınıflarından farklı olarak küresel bir sınıf haline geldi. Kadınıyla erkeğiyle milyarlarca insan bu sınıfın saflarında birleşti, kaderleri ortaklaştı. Sorunları, çıkarları, özelemleri bir olan emekçilerin kurtuluşu aynı yola bağlandı: Birleşmek ve kapitalizmi yıkmak! Kapitalizm bu yolu tıkamak, ayakta kalmak için işçi sınıfını bölüp parçalıyor, cinsiyet ayrımcılığını körüklüyor. İşte bu nedenle ***işçi sınıfının erkeklerinin çıkarları emekçi kadınların baskılanmasında değil mücadeleye katılmasındadır.*** Aynı nedenle ***emekçi kadınların öfkesinin hedefinde de işçi sınıfının erkekleri değil kapitalizm olmalıdır.***

Biz işçi sınıfının kadınlarıyız. ***Bizim adımız emekçi kadın, yerimiz birlik, dayanışma ve mücadele safları!*** Biz yerimizi aldıkça işçi sınıfının mücadelesi daha da büyüyecek. Kadınıyla erkeğiyle tüm insanların eşit ve özgür olduğu, sınıfların, sömürünün, cinsiyet ayrımcılığının olmadığı bir dünya kurulacak! ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 172)

“Bu Hayatı Yaşamamanın Başka Bir Yolu Olmalı...”

“Kadınlarda politik ilişkileri muhakeme edecek sakin mizaç ya da zihin dengesi mevcut değildir. Kadınlara oy hakkı verilemez!” “Kadınların oy kullanımına izin verirsek sosyal yapımızda kayıplar yaşanır. Zaten babaları, erkek kardeşleri ve kocaları tarafından yeterince temsil ediliyorlar.” “Oy hakkını bir kere verdik mi artık bunun önünü almak imkânsız olur. O zaman milletvekili, bakan ya da yargıç olma hakkını da talep ederler...” İzleyiciler mahkeme salonlarında, parlamento kürsülerinde, meydanlarda egemen sınıfın erkekleri tarafından söylenen bu sözleri dinlerken, kamera bir çamaşırhanede buharlar içinde durmaksızın çalışan kadınları gösterir. 1912’nin Londra’sında kadınların oy hakkı için verdiği mücadeleyi anlatan *Diren* filmi bu sahneyle açılır. Filmin kahramanı Maud, henüz 7 yaşındayken çamaşırcı olarak çok ağır koşullarda çalışmaya başlamış bir işçi kadınıdır. Kadınlar için oy hakkı uğruna mücadele eden kadınlarla tanışır, olaylar gelişir ve kendini parlamentoya bağlı bir komitenin önünde kadınların neden oy hakkı istediğine dair bir konuşma yaparken bulur. Komite başkanının son sorusu şudur: “Niye buradasınız?” Maud gözlerine dolan umutla cevap verir: “Düşündük... Yani biz... **Bu hayatı yaşamamanın başka bir yolu olmalı...**”

Kadınlara oy hakkı verilmesinin “tehlikeleri” üzerine söylenen sözler bugün pek çoğumuza budalaca gelebilir. Bugün kadınlar oy kullanabiliyor, yargıç ya da milletvekili olabiliyor ve bu durum toplum tarafından yadırganmıyor. Elbette bu haklar önemsiz değildir. Ama yaşadığımız hayatı, artık başka çıkamadığımız sorunları düşündüğümüzde aslında hepimiz içten içe Maud

Bugün sahip olduğumuz, doğal hakkımız saydığımız hakların hiç biri bize altın tepsiyle sunulmadı, kendiliğinden bir hak haline gelmedi. Hepsi bizden önceki kuşakların büyük mücadelelerinin ürünü olarak ortaya çıktı ve bize miras kaldı.

gibi hissetmiyor muyuz? **Emekçi kadınlar olarak cinsiyet ayrımcılığına uğramadığımız, eşitsizlikle ve can yakıcı sonuçlarıyla karşılaşmadığımız, şiddet görmediğimiz, emeğimizin değersiz görülmediği, evlatlarımızın geleceğinden endişe duymadığımız bir hayat yaşamak istemiyor muyuz?** Gelgelelim dün oy hakkının “aşırı” ve “akıldışı” olduğunu savunan kapitalist ve erkek-egemen zihniyet bugün de bize kadınla erkeğin asla eşit olamayacağını, bu hayatı yaşamamanın başka bir yolu olmadığını söylüyor!

Ezilenlerin talepleri söz konusu olduğunda egemenler tarih boyunca hep aynı tutumu göstermişlerdir. Onlar ezilenlerden yükselen talepleri bastırmak, boğmak isterler. Bu taleplerin kabul edilmesinin hatta ileri sürülmesinin bile kanun ve düzeni bozmak olduğunu, toplumun çivisini çıkaracağını, kaos yaratacağını söylerler. Tıpkı Maud'un komşuları tarafından ayıplanıp dışlanması, kocası tarafından kovulması örneğinde olduğu gibi emekçileri de bu yalanlarla zehirlerler. Hak aramayı gayrimuşru gösterirler. Çünkü toplumun esenliğinden daha önemli gördükleri kendi çıkarlarını, başkalarını ezerek, sömürerek elde ettikleri ayrıcalıklarını korumanın tek yoludur bu.

Mesela işgününü 12 saatten 8 saatte düşürmek için mücadele eden nice insan hapislere atıldı, 1887'de 4 işçi önderi bu nedenle idam edildi. Çocuk işçiliğinin ya-

saklanması gerektiğini, çocukların fabrikalar yerine okula gitmesi, oyun oynaması gerektiğini söyleyenler 1900'lü yıllarda bile ekonomiyi batırmaya çalışmakla suçlanıyordu. ABD'de köleliğin kaldırılması ancak bir iç savaşın

ardı ndan 1865'te mümkün olabilişti. Ama kölelik kaldırılrsa da siyahlara yönelik ayrımcılık devam etti. 1955'te siyah bir kadın otobüste beyazlara yer verme kuralına uymadığı için “kamu düzenini bozmak suçundan” tutuklandı! Siyahlar, beyazlarla aynı okula gidebilmek, aynı tuvaletleri kullanabilmek için yıllar süren mücadeleler vermek zorunda kaldılar. Bugün ormanını korumaya çalışan köylülerden demokratik haklarını talep eden Kürt halkına, ücretlerini yükseltmek için grev yapan işçilerden eşitlik isteyen kadınlara kadar toplumun çok geniş kesimleri yine egemenlerin hedefinde değil mi? **Egemenler haklarını talep edenleri kaos çıkarmakla, toplumun temellerini dinamitlemekle ve daha pek çok yaftayla suçlamıyorlar mı?**

Unutmayalım ki bugün sahip olduğumuz, doğal hakkımız saydığımız hakların hiçbiri bize altın tepsiyle sunulmadı, kendiliğinden bir hak haline gelmedi. **Hepsi bizden önceki kuşakların büyük mücadelelerinin ürünü olarak ortaya çıktı ve bize miras kaldı.** Bu talepler uğruna mücadele edenler çok büyük bedeller ödediler. İşte “hak verilmez, alınır!” sloganı tam da bu gerçeği anlatır. Bu gerçeğin farkına varan, hakları için mücadele edenlerle dayanışma içinde olan, korkularını bir kenara bırakarak hep birlikte “bu hayatı yaşamanın başka bir yolu olmalı” diyenlerdir insanlığı ileriye taşıyanlar. Onlar insanlığın onurlu, bilinçli, çalışkan evlatlarıdır ve gelecek kuşaklar için daha iyi bir yaşamın kapılarını açanlardır. Emekçi kadınlar olarak bizi ezen düzenin karşısında, insanlığın çalışkan evlatlarının saflarında yerimizi alalım. ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 184)

Değişim Küçük Adımlarımızla Başlar

Emekçi kadınlar olarak kendimiz ve çocuklarımız için kaygılarımızın büyüdüğü günler yaşıyoruz. Geçim derdi, yoksulluk, gelecek kaygısı büyüyor. Dünyamızın dört bir yanında süren savaşlar, büyüyen şiddet, yaşanan acılar canımızı yakıyor. Bunca sorun karşısında pek çoğumuz kendimizi yalnız, çaresiz hissediyoruz. Evlatlarımızı kötülüklerden nasıl koruyacağımızı düşünüp endişeleniyoruz. Elbette endişelenmekte haklıyız. Hangi emekçi kadın bir yaşam kurmaya çalışırken, çocuğunu büyütürken her gününü endişeyle geçirmek ister? Hepimizin hayalidir kaygılardan, acılardan uzak yaşamak, çocuklarımızı güvenle büyütmek. **Peki, nasıl oluyor da hepimiz aynı hayali kuruyorken, hayalimiz bize bu kadar uzak görünüyor?** Çünkü milyonlarca insan olarak aslında aynı kaygıları taşıdığımızın, aynı şeyleri istediğimizin, birbirimizin derdine merhem olabileceğimizin farkında değiliz.

Toplum olarak örgütsüz olmamız vicdanımızı susturacağımız, haklılığımıza rağmen duyarlılığımızı, tepkilerimizi bir kenara bırakacağımız, onurumuzu çiğnedeceğimiz anlamına mı gelir?

Dünyamıza, tarihe, çevremize dikkatle baktığımızda insanların birlik içinde hareket ederek büyük değişimler yaratabildiğini görürüz. Ama bugün ihtiyaç duyduğumuz büyük değişimleri gerçekleştirebileceğimize dair inancımız çok zayıf, hatta yok. Pek çoğumuz böyle gelmiş, böyle gider diye düşünüyoruz. Aynı sorunları yaşayan insanlar olarak birlik içinde hareket edebileceğimizi düşünmüyoruz, birbirimize güvenmiyoruz. Sendikalarımızda, ekonomik, demokratik, siyasal haklarımız için mücadele yürütebileceğimiz örgütlerimizde yan yana olmadığımız için aramızdaki bağlar ve birlikte hareket etme kapasitemiz zayıf. İşte bu örgütsüzlük durumudur ve sorunlarımıza çözüm bulmamızın önündeki esas engel budur.

Örgütsüzsek, tek başımızaysak büyük değişimler yaratamayız, bu doğru. Ama bu, tek tek insanlar, emekçi kadınlar olarak her şeyi sineye çekmek zorunda olduğumuz anlamına mı gelir? Her hakksızlığa boyun eğeceğimiz, “faydası olmaz” deyip bir yaraya merhem olmaktan geri duracağımız anlamına mı gelir? **Toplum olarak örgütsüz olmamız vicdanımızı susturacağımız, haklılığımıza rağmen duyarlılığımızı, tepkilerimizi bir kenara bırakacağımız, onurumuzu çiğneteceğimiz anlamına mı gelir? Elbette hayır!** Çünkü bizim, emekçi kadınların kendimize, evlatlarımıza, sevdiklerimize, toplumumuza ve dünyaya karşı sorumluluklarımız var.

Mesela ÜİD-DER’li bir anne çocuğunun gitmediği okulda istenen paraya itiraz ettiğinde diğer emekçi kadınların da itiraz ettiğini ve istenen paranın yarı yarıya düşürüldüğünü anlatıyor. Direniş yaşamış bir kadın, katıldığı ÜİD-DER etkinliğinde kendileri işten atılsa da direniş sayesinde işyerlerinde tuvalet sorununun çözüldüğünü anlatıyor. “Biz de daha önceki zamanlarda yürütülen mücadeleler sayesinde

de 8 saat çalışma gibi haklar elde etmedik mi?” diye hatırlatıyor. Kaz Dağlarında, İkizdere’de, Akbelen’de, kâr uğruna doğanın katledilmesini engellemek için mücadele eden emekçi kadınları hatırlayalım. Onlar sorumluluk aldılar ve irade gösterdiler. Ormanlarının talan edilmesini istemeyen genç yaşlı yüzlerce emekçi kadın, “karşımızda devlet var, büyük sermayedarlar var, bizim gücümüz yetmez” demeden ellerinden ne geliyorsa ortaya koydular ve belki de kendilerinin de beklemediği bir etki yarattılar. Demek ki sorunların çözümü yolunda bizim bir adım atmamız, haksızlığa karşı sesimizi çıkarmamız işyerimizdeki, çevremizdeki diğer emekçi kadınlara, işçi kardeşlerimize güç ve cesaret verir. Biz tepkisiz kalırsak yarınımızı kurtarmamızın imkânı olmaz, kapitalist egemenler başımıza daha çok çoraplar örer. Ama **biz gözümüzü yummazsak, alışmayı, kabullenmeyi reddedersek, gerçekleri anlatmaktan çekinmezsek bugün tek başımıza olsak bile yarın çoğalırız.** Bugün sorunlarımıza çare bulamasak bile yarın buluruz. Mesela “Sermayenin ve İktidarın Saldırılarına Birlikte Karşı Duralım” diyen ÜİD-DER’in çağrısına güç vererek bizim gibi çözüm arayan emekçi kadınlara ulaşabiliriz. Evlatlarımız için birlikte adımlar atabiliriz. Mesela Filistin halkının katledilmesine karşı meydanlara çıkan emekçi kadınların, gençlerin, işçilerin mücadelesini büyütürsek, yarın bombaların bizim başımıza ya da başka halkların başına yağmasını engelleyebiliriz. Kendimiz, evlatlarımız, toplumumuz, dünyamız için attığımız küçük adımlar olmadan büyük değişimler gerçekleşmez. **Biz emekçi kadınlar, bize dayatılan yalnızlık, çaresizlik, güçsüzlük bariyerlerini aşalım, bir kurtarıcı beklemeden ilk adımı atanlardan ve değişime emek verenlerden olalım. ■**

(İşçi Dayanışması, Sayı: 188)

Ben İsterim

Ben isterim ki
Bulutlar ağlasın
Çocuklar ağlamasın.
Hiçbiri öksüzlük
Yetimlik duymasın.

Ben isterim ki
Konusun her çiçek
kendi dilince
Silahların
kesilsin sesi.

Ben isterim ki
soğuğa, karanlığa
kapansın kapılar,
Gözler kapanmasın,
Sözler kapanmasın.

Ben isterim ki
Yangınlar sönsün,
Umutlar sönmessin.
Erişsin her meyve
kendi çağında.
Yüreklere
acı söz değmesin.

Ben isterim ki
eğilsin dallar
bereketten.
İnsanoğlu
başını eğmesin
utançtan ya da güçsüzlükten.

Ben isterim ki
gözyaşı gibi
aksın pınarlar
berrak, duru
toprağın üzerinde.
Pınar gibi
akmasın gözyaşı
yeryüzünün hiçbir yerinde.

Ben isterim ki
Her şey eğilsin
insanın önünde
insan insana tutsak olmasın.

Ben isterim ki
sevinç, mutluluk
bol olsun.
Yürekten yüreğe,
ülkeden ülkeye
açık yol olsun.

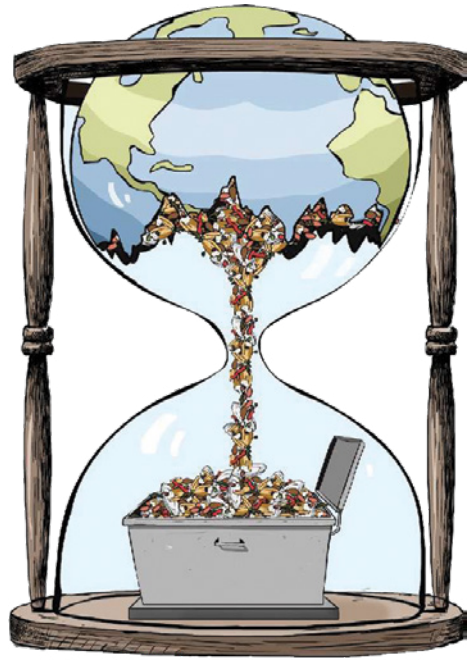
Resul Rıza

Kapitalizm Bir İsrاف Düzenidir

Her şeyin kâr amacıyla üretildiği, alınıp satıldığı kapitalist düzen tam da bu nedenle bir israf düzenidir aynı zamanda. **Emeğimizi, zamanımızı, doğayı, ürettiklerimizi heba eder bu düzen.** Üretimin amacı toplumun ihtiyaçlarını karşılamak değil de kâr etmek olduğundan, üretilen nesnelerin satıldıktan sonra kullanılıp kullanılmadığının, ne kadarının çöpe atıldığının hiçbir önemi yoktur. Önemli olan daha fazla, daha fazla satın alınması ve sermaye sahibine kâr sağlamasıdır. Kâr getirdiği müddetçe üretilmeye devam eder, kâr getiriyorsa üretilmez. Bu gerçeği yaşamımızın her alanında görürüz. Görürüz görmesine ama gündelik yaşamın sıkıntılarıyla boğuşurken, başka bir alternatifin mümkün olamayacağını düşünürüz. Sanki hep böyleydi ve hep böyle olmak zorundadır.

Bu israf düzeni hem zamanımızı, hem de ürettiklerimizi nasıl çarçur ediyor, emekçi kadınların yaşamını nasıl çileli hale getiriyor bir bakalım. Emekçi kadınların bir günü sadece işyerinde çalışmakla geçmiyor, mesai evde de devam ediyor. Yemek yapılması, bulaşıkların yıkanması, çocukların bakımı, çamaşır, temizlik derken kendimize ayırabileceğimiz zamanımız kalmıyor. Çoğu zaman da çocuklarımıza bakacak kimse olmadığı için çalışmıyoruz. Böylesi bir yaşam bizi fena halde tüketiyor. Bir de işin maddi boyutu var elbette. Her evde tencere kaynamak zorunda! Gelirimizin büyük bir kısmı mutfak masrafına ayrılıyor. Buna rağmen yeterince dengeli ve sağlıklı beslenemiyoruz. Kısacası ev işlerinin ve çocuk bakımının her evde ayrı ayrı yapılması, kadının sırtına yıkılması kendimize ayırabileceğimiz zamanı çaldığı gibi, maddi olarak ciddi bir yük oluşturuyor. Bedenen de yorucu ve yıpratıcı oluyor. Üstelik çoğu kez çalışmamızı, hayata karışmamızı, yeteneklerimiz ve ilgi alanlarımız temelinde gelişmemizi engelliyor.

Hepimiz olanaklarımız ölçüsünde zaman zaman dışarıda yemek yiyoruz. Lezzetli ve kaliteli yemeklerin olduğu bir restoranda yemek yedikten sonra eve gittiğimizde yemek pişirme derdinin olmaması, tezgâhta biriken bulaşık görmemek ne kadar keyifli oluyor, değil mi? Aynı şeyi ev işleri, çamaşır ya da çocuk bakımı için düşünelim. Evimizi temiz ve derli toplu tutmak için harcadığımız zaman bize kalsa ya da çocuklarımızı bırakabileceğimiz güvenilir, fiziksel ve zihinsel gelişimlerine yardımcı olacak nitelikli kreşler olsa ne kadar rahat olurduk, değil mi? Çocuklarımızın bakımının yapıldığı, yeteneklerinin geliştirildiği, oyunlar oynadıkları kreşlerin, eğitim alanlarının ve parkların iç içe olduğu bir kompleks düşünelim. O zaman hem çalışabilir hem de işten kalan zamanı kendimize, kendi gelişimimize ayırabilir, mutlu olurduk.

Belki bazılarımız “bunlar kulağa iyi hoş geliyor da mümkün değil ki” diyecektir. Evet, her şeyin kâr amaçlı üretildiği bir düzende böyle bir şey ancak para karşılığında olur. Nitekim patronlar bu işleri biz emekçilere ücret karşılığında yaptırıyorlar. **Sermaye sahipleri için evlerinin temizliği, çocuklarının eğitim ve bakımı, akşama ne yemek yapılacağı, bunca işin altından nasıl kalkılacağı hiç sorun değil. Bizim için imkânsız görünen şey onlar için sonuna kadar mümkündür.**

Oysa bundan 100 yıl önce, birleşen işçilerin sermaye sahiplerinin iktidarını devirdiği ve kendi iktidarlarını kurduğu Rusya’da, bütün bunlar tüm işçi ve emekçiler için mümkün hale gelmişti. Ev işleri, çocuk bakımı toplum tarafından üstlenilmiş, bu hizmetler ücretsiz olarak sağlanmıştı. Kentlerde

Sermaye sahipleri için evlerinin temizliği, çocuklarının eğitim ve bakımı, akşama ne yemek yapılacağı, bunca işin altından nasıl kalkılacağı hiç sorun değil. Bizim için imkânsız görünen şey onlar için sonuna kadar mümkündür.

Ev işlerinin ve çocuk bakımının sadece kadının görevi olmaktan çıkarılıp toplumsallaştırılması için bütün maddi imkânlar mevcut. Bunun yapılabilmesinin önündeki tek engel her şeyi kâr amacıyla üreten, toplumu buna göre şekillendiren, zihinlerimizi kendi çizdiği sınırlara ve kalıplara hapseden kapitalist sömürü düzenidir.

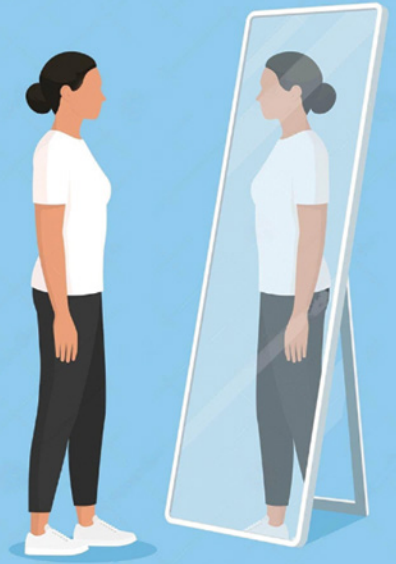

ortak yemekhaneler, ortak çamaşırhaneler, kreşler kurulmuş, ev işlerinin aynı mantıkla yapılması sağlanmıştı. Bir işte çalışarak topluma katkıda bulunan bütün emekçiler bu toplumsal hizmetlerden yararlanıyorlardı. Üstelik bu yöntem sadece zaman ve emek gücü tasarrufunu değil gıda ve enerji gibi temel ihtiyaçların tasarrufunu da sağlamıştı. Kaynakların, doğanın hoyratça yağmalanmasının da önüne geçiliyordu. İnsanlar kendi evlerinin dışına çıkabiliyor, kültür kurumlarında bir araya gelmenin, topluma karışmanın hazzını yaşıyordu. Düşünebiliyor musunuz, bugünle kıyaslandığında teknolojinin çok geri olduğu bir ülkede, yüz yıl önce yapılmıştı bunlar!

Bugün teknoloji azımsanmayacak kadar ilerlemiş durumda. ***Ev işlerinin ve çocuk bakımının sadece kadının görevi olmaktan çıkarılıp toplumsallaştırılması için bütün maddi imkânlar mevcut. Bunun yapılabilmesinin önündeki tek engel her şeyi kâr amacıyla üreten, toplumu buna göre şekillendiren, zihinlerimizi kendi çizdiği sınırlara ve kalıplara hapseden kapitalist sömürü düzenidir.*** ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 144)

Aynaya Bakınca Ne Görüyorsun

Her şeyi olduğundan farklı, çarpık, tersyüz gösteren bir ayna düşünelim. Her gün o aynaya bakıp kendimizi eciş bücüş, çirkin görseydik ne hissederdik? Kâbus gibi, öyle değil mi? Ama ne yazık ki bu kâbus değil aslında yaşadığımız gerçeğin ta kendisi! Etrafımız bu aynalarla dolu ve bizler, maddi manevi her şeyi nasıl çarpıtıp değiştirdiğini bilmeden bu aynalara bakıyor, gördüklerimizden etkileniyor, kıyaslamalar yapıyor, belli fikirler, düşünce kalıpları ediniyoruz. O aynalarda kendimizi daha güzel, daha değerli görmek için uğraş veriyoruz. Nasıl mı?

Televizyonlarda, gazetelerde, dijital platformlarda, sosyal medyada, caddelerdeki reklam panolarında, mağaza vitrinlerinde, filmlerde, dizilerde her an karşımıza çıkan açık veya gizli on binlerce reklamı düşünelim. Saygınlık, mutluluk, güzellik, estetik anlayışımızı bu reklamlar şekillendirmiyor mu? Mesela satın alıp sahip olacağımız bir arabanın bizi ayrıcalıklı kılacağını, özgürleştireceğini, bize statü kazandıracığını anlatan bir reklam, o arabaya sahip olmadığımız durumda ayrıcalıksız, değersiz olacağımız mesajını da vermiş olmuyor mu? Bir giysiyi satın almamızı söyleyen bir reklam, o giysiyi satın almazsak demode, silik görüneceğimizi söylemiş olmuyor mu? Bir krem ya da makyaj malzemesini satın alamadığımız durumda çirkin görüneceğimizi anlatılmış olmuyor mu? Bir zayıflama ürününün reklamında ürünü kullandığı iddia edilen insanın zimba gibi vücuduyla kullanmayan insanın yağlı vücudu yan yana getirildiğinde bize hangi mesaj verilmiş oluyor? Üre-

tilen dizilerin, sosyal medya, cep telefonu kullanımının artmasıyla birlikte estetik ameliyatlarda patlama yaşanması insanların bu yolla nasıl baskı altına alındığının bir işareti değil mi?

Elbette bilim ve teknoloji geliyor, insanların temel ihtiyaçları genişleyip çeşitleniyor. İnsanlar haklı olarak daha güzel, daha estetik görünmek, daha sağlıklı, rahat ve kaliteli bir yaşam sürmek istiyor ve tüm bunlarda bir kötülük bulunmuyor. Ama sorun şu ki, kapitalizm topluma dayattığı “güzellik ve estetik” anlayışıyla insanları manipüle ederek daha fazla tüketmeye zorluyor. Sermayenin elindeki bilim ve teknoloji de insanlık için değil kâr için kullanılıyor.

Kapitalizmde üretim toplumun ve insanın ihtiyaçları için yapılmaz. Her şey satılmak ve kâr elde etmek için üretilir. Bu nedenle kapitalizm maddi-manevi her şeyi satılacak bir mala, metaya dönüştürür. Güzellik ve estetik de bir kalıba sokularak satın alınabilecek bir şey haline getirilir ve parası olanlar satın alabilir.

Kapitalizmde üretim toplumun ve insanın ihtiyaçları için yapılmaz. Her şey satılmak ve kâr elde etmek için üretilir. Bu nedenle kapitalizm maddi-manevi her şeyi satılacak bir mala, metaya dönüştürür. Güzellik ve estetik de bir kalıba sokularak satın alınabilecek bir şey haline getirilir ve parası olanlar satın alabilir. Özellikle kadınlar yeniden ve yeniden “güzellik” satın almaya teşvik edilirler. Reklamlar da bu amaca uygun olarak insanlarda eksiklik, yoksunluk, aşağılanmışlık duygusu yaratarak daha

önce hissedilmeyen yeni ihtiyaçlar doğururlar. Bir metayı satın almadığı durumda insanın statü ve saygınlık kazanamayacağını, mutlu olamayacağını empoze ederler. Dayatılan güzellik kalıplarının dışında olan vücut özelliklerine bakıp kendisini çirkin hisseden kadınların sayısı az değildir. Bu durum öyle bir baskı yaratır ki fiziksel bir sorunu çözmeyeceği bilindiği halde, estetiğe ayıracak parası olmayanlar bile borçlanarak, başka ihtiyaçlarından kırsarak “ideal güzelliği” satın alırlar. Böylece bazı emekçi kadınlar bile farkına varmadan kışkırtılan estetik modasının esiri haline gelirler.

Yani bu düzende bilim ve teknoloji insanlara sağlık, güzellik, rahatlık sağlamak için değil bu vaatlerle yeni “ihtiyaçlar” yaratmak, o ihtiyaçları giderecek metalar üretmek, satılmasını hızlandırmak, pazarları derinleştirmek için kullanılıyor. Boğazlarından kırsarak, mesai yaparak bir estetik operasyon için para biriktiren emekçi kadınların

kendilerini değerli hissetmek için geçirdikleri operasyonlar, satın aldıkları metalar kısa zamanda etkisini kaybediyor. Çünkü hızla yeni bir “ihtiyaç” icat ediliyor. Hayatın her alanına yayılan “satın al, satın al” mesajlarının, tüketim kışkırtmalarının sonu gelmiyor. İsteseler bile maddi güçleri yaratılan “ihtiyaçların” hepsini karşılamaya yetmeyen emekçi kadınlar kendilerini değerli hissedemedikleri gibi hem fiziksel hem de ruhsal sağlıklarını yitiriyor.

Bu düzende bilim ve teknoloji insanlara sağlık, güzellik, rahatlık sağlamak için değil bu vaatlerle yeni “ihtiyaçlar” yaratmak, o ihtiyaçları giderecek metalar üretmek, satılmasını hızlandırmak, pazarları derinleştirmek için kullanılıyor.

İnsanın kendisini değerli hissetmesinin yolu, statü elde edeceği yanılgısıyla bir şeyi satın almak değildir. Nitekim yoksul işçi ve emekçi insanların, kadınların böyle bir imkânı da yoktur. **İnsanın kendini gerçekten değerli hissetmesi ve mutlu olması için başkasına, yaşadığı topluma değer vermesi, insanlığın sorunlarına sahip çıkması, daha iyi bir dünya kurmak için uğraş vermesi, örgütlü olması gerekir.** Büyük ve haklı bir davanın insanı olanlar, örgütlenen emekçiler sahte mutluluk vaatlerinin tuzağına çekilemezler. Herkes için gerçek mutluluğun peşinden koşarlar. ■
(İşçi Dayanışması, Sayı: 166)

Çocukların İstekleri, Emekçi Kadınların Kaygıları

Metal işçisi bir kadın şöyle dert yanyor bezginlikle: “İki kızım var. Anne-baba olarak çok sıkıntılıyız. Mutsuz olmasınlar diye her istediklerini alıyoruz. Kıyafet, cep telefonu, ne isterlerse... Ama bir türlü yüzlerini güldüremiyoruz. Özellikle büyüğü önce seviniyor, sonra bir bakıyoruz yine surat asıyor. Telefonu da fırlatmış bir kenara, şimdi tablet istiyor. Ne yapacağımızı şaşırdık.”

Tanıdık sözler, tanıdık dertler, öyle değil mi? **Nice emekçi anne-baba aynı sorunlardan bahsediyor. Şimdiki çocukların kıymet bilmediklerini, istedikleri şey olana kadar inat edip elde ettikten sonra yine o eski mutsuz, doyumsuz hallerine geri döndüklerini söyleyerek çocuklarını suçluyorlar.** “Bize bir ayakkabı alındığı zaman sevinçten havalara uçardık. Bir oyuncakla dünyalar bizim olurdu. Ama şimdiki çocuklar asla tatmin olmuyorlar, kıymet bilmiyorlar. Biz hangi koşullarda çalışıyoruz, parayı nasıl kazanıyoruz, para var mı yok mu, asla düşünmüyorlar” diyorlar.

Kardeşler, **eğer yürüdüğümüz yol yalnızsa asla doğru yere varamayız.** Düşünme yöntemimiz yalnızsa

Nice emekçi anne-baba aynı sorunlardan bahsediyor. Şimdiki çocukların kıymet bilmediklerini, istedikleri şey olana kadar inat edip elde ettikten sonra yine o eski mutsuz, doyumsuz hallerine geri döndüklerini söyleyerek çocuklarını suçluyorlar.

asla doğru sonuçlara ulaşamayız. Çözüm bulamayız. Elbette koşullar değişti ama bilelim ki asıl sorun bugünkü çocukların, geçmişteki çocuklardan farklı olması değil. Gelin meseleyi daha derinden düşünelim, sorunun kaynağını doğru kavramaya çalışalım.

Günümüzde teknoloji ve üretim araçları öyle gelişti ki tüm insanların ihtiyaçlarını karşılamak, açlığı ve yoksulluğu yok etmek, boş zaman yaratmak, kısacası bir yeryüzü cenneti yaratmak mümkün. Oysa gelin görün ki üretilen zenginliklere bir avuç insan el koyuyor, öte yanda milyarlarca insan geçim derdi ile boğuşuyor. Biz de bu milyarların içindeyiz, işçi sınıfının bir parçasıyız. Ekonomik kriz derinleşip yaşam koşullarımız ağırlaştıkça

her gün bir önceki günü aratıyor. En temel ihtiyaçlarımızın fiyat etiketleri birkaç gün arayla değişiyor, ücretlerimiz günden güne eriyor.

Sermayelerini büyütme isteyen kapitalistler bir yandan ücretlerimizi üç kuruşla sınırlı tutarken bir yandan da tüm toplumu yani bizi ve çocuklarımızı daha fazla satın almaya, tüketmeye teşvik ediyorlar. Televizyonlar, reklamlar, cafcacılı alışveriş merkezleri, zenginlerin yaşamına özendiren diziler beynimize her an “tüketin”, “satın alın” mesajı üflüyorlar. Daha fazla tüketerek, daha fazla şeye sahip olarak toplumda saygı ve statü sahibi olacağımız yalanını ısrarla tekrarlıyorlar. Reklamı yapılan o gösterişli eşyalara sahip olamazsak değersiz olacağımızı ima ediyorlar.

Peki, bizler bu tuzağa düşmüyor muyuz? Aslında imkânsız olduğu halde çocuklarımıza istedikleri her şeyi almaya çalışarak kendimizi tüketip çocuklarımızı da yanılımalara sürüklemiyor muyuz? Üç kuruş ücretimizi bir nebze olsun arttırmak ve çocuklarımıza o pahalı cep telefonlarından almak için fazla mesailere kalmıyor muyuz? “Bizim ezildiğimiz gibi ezilmesinler”, “arkadaşları karşısında eziklik hissetmesinler” diyerek çırpınmıyor muyuz? Oysa hayat bizim için nasıl kolay değilse evlatlarımız için de kolay olmayacak.

Evlatlarımız hayallerini, dizilerdeki yaşamları değil gerçekleri yaşayacaklar!

O halde önce evlatlarımıza “yok” dediğimizde eziklik hissetmeyi, her istediklerini alamıyoruz diye üzölmeyi bırakmalıyız. Onlara gerçekleri, işçi sınıfının çocukları ve gençleri olduklarını anlatmalıyız. İşçi olduğumuz için, sömüröldüğümüz için yoksul olduğumuzu, bunun utanılacak bir şey olmadığını kavratmalıyız. İhtiyaçlarını yeterince karşılayamıyorsak bunun bizim suçumuz olmadığını göstermeliyiz. **Onlara kim olduklarını, hangi sınıfın evlatları olduklarını, hangi zorluklarla yüz yüze geleceklerini, ne yapmaları gerektiğini öğretmeliyiz.**

Çocuklarımız kendi gerçeklerinden kopuyorsa, ailelerin içinde bulunduğu zor koşulları algılayamıyorsa bunun suçlusu onlara olmadık umutlar ve hayaller pompalayan, ama ailelerini yoksul, onları geleceksiz bırakarak bu umutların hepsini boşa çıkaran kapitalist düzendir. İşçi aileleri olarak evlatlarımızı her istediklerini parayla satın alabilen zengin sınıflardan ailelerin çocukları gibi yetiştirmemiz imkânsızdır, buna özenmek de yanlıştır. Patronlara zenginlik ve ihtişam sunan, biz işçileri ise yoksulluğa iten kapitalist düzene karşı birlikte mücadele etmeliyiz. **Emekçi kadınlar, işçi aileleri ve işçi çocukları olarak ÜİD-DER çatısı altında bir arada olmalıyız. ■**

(İşçi Dayanışması, Sayı: 152)

İşçi Anne Babalar Çocuklarını Nasıl Yetiştirmeli?

Tüm anne babalar çocuklarını en iyi şekilde yetiştirmek, onları geleceğe hazırlamak isterler. Peki, bir çocuğu “iyi yetiştirmek” ne demektir? **Eski bir Afrika atasözü “bir çocuğu yetiştirmek için bir köy gerekir” der.** Gerçekten de geçmişin dünyasında durum böyleydi ve aslında hâlâ olması gereken budur. En az anne babalar kadar dede ve neneleri başta olmak üzere geniş ailenin, komşuların çocuğun eğitilip yetiştirilmesinde payı vardı. **Modern dönemde ise gelişmiş ülkelerde örgütlü işçilerin oluşturduğu kültürel geleneğin tarzıyla çocukları yetiştirmek önemlidir. Yani çocuklar anne babaları kadar**

işçi topluluğunun da çocuklarıydılar. Fakat işçi sınıfı örgütlerinin zayıflaması, on milyonların kentlere yığılması, teknolojinin günlük yaşamda alabildiğine baskın olması birçok şeyi değiştirdi. Çocuklar çekirdek aile içinde yetişiyor fakat çocukların değer yargılarını büyük oranda televizyonlar, diziler, sosyal medya ve teknolojik araçların kullanım tarzı belirliyor. Bu araçları ise düşünsel ve kültürel olarak şekillendirip kontrol eden kapitalist düzen ve egemenlerdir. Ortaya çıkan sorunlar, haklı olarak anne babalarda büyük kaygılar uyandırıyor. Çünkü sermaye düzeni, çocukları süremeyecekleri yaşamlara, tüketime özendiriyor; gerçek hayattan kopup uyuşmalarına sebep oluyor; şiddeti meşrulaştırıyor, çocukları, gençleri kimliksizleştirip köksüzleştiriyor. Fakat bunu yaparken anne babaları da kullanıyor. Nasıl mı?

Hatırlayalım; 1990’lı yıllarda başta ABD olmak üzere dünyada yayınevleri harıl harıl çocuk yetiştirme üzerine kitaplar basıyorlardı. Bu kitaplarda anne babalara çocuklarıyla arkadaş olmaları, onları sıkılmaları, evdeki sorunları çocuklara yansıtmamaları, otorite uygulamamaları, isteklerini

Bir çocuk anne babaya sahiptir ama çocuk toplumun parçasıdır ve dolayısıyla anne babaların "malı" değildir. Fakat burjuvazi, kendi özel mülk anlayışı ve kültürünü topluma da açılıyor ve işçi ailelerini de derinden etkiliyor. Oysa bizler çocuklarımıza içinde buldukları nesnel koşulların farkında olmayı, sınıflarını bilmeyi, sorumluluk taşımayı, hayatın zorluklarına hazırlıklı ve direngen olmayı, hakları için mücadele etmeyi öğretmeliyiz.

mümkün olduğunca karşılamaları salık veriliyordu. Fakat bu parlak görünen öğütlerin sonucu hayırlı olmadı. **2010'lu yıllarda artık birer yetişkin olan o kuşağın çocukları hayatın daha doğrusu kapitalizmin acımasız gerçekleriyle karşılaştıklarında buna hazırlıksız yakalandılar. Kapitalist sömürü düzeninin çarkları bu kuşağa işsizlik, ağır çalışma koşulları, yoksulluk ve depresyon getirdi. Ait olmadıkları bir sınıfın düşünme kalıplarıyla davranan anne babalar; çocuklarının kimlik bunalımı yaşamasına, kendini köksüz hissetmesine, asla gerçekleşmeyecek olan sınıf atlama, zenginleşme, rahat yaşama düşleriyle oyalanmasına neden oldular.**

Bugün sorun büyüyerek devam ediyor. Çünkü çoğu anne baba sahip olmadıkları olanakları çocuklarına sunmaya çalışıyor. **Sürekli tüketmek, yeni şeyler satın almak üzere kışkırtılan çocuklarının isteklerini yerine getiremediği zaman utanıp eziliyor. Çocuklarına "hayır" dememek için kredi kartlarıyla, borçlarla boğuşuyor.** Öte yandan çocuğunun başına bir şey geleceği endişesinden sınırlamayan, okul bahçelerinde bekleyen, cep telefonu uygulamalarıyla çocuklarını takip eden, çocuğuna kimsenin karışmasını istemeyen, onun ödevlerini, yerine getirmesi gereken sorumlulukları kendisi üstlenen anne babalar hiç de az değil. **Uzmanlar bu durumdaki anne babaları "helikopter ebeveyn" olarak tanımlıyor.** Yaygınlaşan bu hastalık yüzünden markete, kırtasiyeye hiç yalnız başına gitmeyen, yalnız başına dolmuşa binmeyen, ödevini kendi takip etmeyen, evde hiç iş yapmayan yani hayatta hiç sorumluluk üstlenmeyen çocuklar, gençler yetişiyor.

Hiç düşündük mü, böyle bireylerden oluşan bir kuşak sermaye sınıfı karşısında nasıl bir pozisyon alır? Gününün çok büyük bir bölümünü çalışarak geçiren, düşük ücret alan, geçim sıkıntısı altında ezilen anne babaların böyle bir ebeveynlik tarzını sürdürmesi mümkün mü? **İşçi sınıfının çocukları gibi değil de orta sınıfın kalıplarıyla yetiştirmeye çalışırsak, çocuk-**

larımızı kimlik bunalımına sürüklemeyiz miyiz? Onlara en büyük kötülüğü biz yapmış olmaz mıyız? Sorumluluk taşıyamayan, hayatın gerçekleriyle karşılaşınca bocalayan, antidepresanlarla ayakta kalabilen, anne babalarını beğenmez hale gelen, onların çektiği sıkıntıların farkında olmayan, empati kuramayan bir kuşağın dünyaya getirdiği kuşaklar nasıl şekillenir?

Şu hususun altını kalınca çizmek istiyoruz. **Bir çocuk anne babaya sahiptir ama çocuk toplumun parçasıdır ve dolayısıyla anne babaların “malı” değildir.** Fakat burjuvazi, kendi özel mülk anlayışı ve kültürünü topluma da aşıyor ve işçi ailelerini de derinden etkiliyor. Oysa bizler çocuklarımıza içinde buldukları nesnel koşulların farkında olmayı, sınıflarını bilmeyi, sorumluluk taşımayı, hayatın zorluklarına hazırlıklı ve direngen olmayı, hakları için mücadele etmeyi öğretmeliyiz. **Dayanışmanın, birliğin önemini, emeğin kıymetini, insanları ve yaşamı sevmeyi öğretmeli, kökleri sapsağlam bir çınar gibi hayata tutunmalarını sağlamalıyız.** Ama bunu yapabilmek için önce kendimiz ÜİD-DER’de örgütlenmeli ve zihnimizi bizi sömüren sınıfın fikir ve kalıplarından temizlemeliyiz. ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 177)

Yaşamı Değ
İrademi
Gücümüz

UİD-DER KADIN

Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde
UİD-DER Kadın Komitesi

Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde
UİD-DER Kadın Komitesi

Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde
UİD-DER Kadın Komitesi

Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde
UİD-DER Kadın Komitesi

**Sömürsüz
Sınıfsız
Bir Dünya
İstiyoruz**

Uluslararası İşçi
Dayanışması Derneği

Milliyetçi Saldırganlığa
AYIR!
Göçmenler
aşımızdır!
İşçi Dayanışması Derneği

**SINIF
TO
ve B**

Uluslararası
Dayanışması Derneği

**BE
DAYATMASI
AYIR!**

Em
Sav

Dayanışması Derneği

**İT İŞE
ÜCRET!**

Uluslararası
Dayanışması Derneği

**Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde**

UİD-DER Kadın Komitesi

Yasam İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

**Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde**

UİD-DER Kadın Komitesi

Yasam İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

**Emekçi Kadınlar
Mücadelede Önde**

UİD-DER Kadın Komitesi

Yasam İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

Şiddet, Şiddetin Kaynağı ve Mücadelemiz

Topluşsal bir varlıktır insan ve bizler adeta bir toplum denizinde yaşıyoruz. Peki, kirletilmiş, müsilağa kaplanmış, oksijensiz kalmış bir toplum denizinde sağlıklı yaşayıp nefes alabilir miyiz? İşte bugün içinde yaşadığımız kapitalist düzen koskoca denizleri öldüren sonsuz bir müsilağ tabakası gibi toplumu zehirleyip nefessiz bırakıyor. Bu boğucu atmosferden en çok etkilenenler işçi ve emekçiler ve özellikle emekçi kadınlar oluyor...

Emekçi kadınlar tüm dünyada çığ gibi büyüyen şiddet sorunuyla yüz yüze bulunuyor. Birleşmiş Milletler'in yayınladığı rapora göre pandemi koşullarının eşlik ettiği ekonomik krizle birlikte kadına yönelik şiddet ürkütücü biçimde arttı. Mesela ev içi şiddet Fransa'da %36, İngiltere'de %35, Brezilya'da

Nasıl ki dev sanayi tesislerinin zehirli kimyasalları, plastik atıklar, radyoaktif çöpler denize akmaya devam ederken yüzeydeki müsilağı temizlemeye çalışmak denizi kurtarmaya yetmezse, kadına yönelik şiddeti besleyen kaynak kurutulmadan da kadına yönelik şiddet son bulmaz.

%50 artmış durumda. OECD ülkeleri arasında kadına şiddetin en yaygın olduğu ülke olan Türkiye'de ise kadınların %38'i şiddete maruz kalıyor. 2020 Mart ayı ile birlikte, önceki yıllara göre fiziksel şiddet %80, psikolojik şiddet %93, sığınma evi talebi ise %78 oranında arttı! Kadın cinayetleri her gün yaşanan "sıradan" olaylar haline geldi!

Gösterilen tepkilere rağmen Türkiye'de ve dünyada kadına yönelik

Böyle bir düzende bir avuç insan sefahat denizinde yüzerken, insanlığın ezici çoğunluğu yoksulluk, geçim derdi, işsizlik, gelecek kaygısı, açlık, güvencesizlik, göç, savaş gibi ağır sorunlarla boğuşuyor. İşte bu koşullarda toplumsal ilişkiler çürüyor, insani değerler ayaklar altına alınıyor, şiddet boy veriyor.

şiddet durmuyor, tersine artıyor. Şiddetin kaynağı konusunda ise hedef sapıtırılıyor. Şiddetin uygulayıcısı olan erkekler, şiddetin tek sorumlusu olarak gösteriliyor. Şiddet uygulayan, kadın cinayeti işleyen erkeklerin, eğitimsiz, merhametsiz, vicdansız, ahlâksız, ruh hastası oldukları için bu yola başvurdukları söyleniyor. Onları cezalandırmanın, toplumdaki yalıtmanın, erkekleri eğitmenin sorunu çözeceği iddia ediliyor. Hatta onları da kadınların yetiştirdiği söylenerek sorunun kaynağı kadınlarmış gibi gösteriliyor. **Oysa nasıl ki dev sanayi tesislerinin zehirli kimyasalları, plastik atıklar, radyoaktif çöpler denize akmaya devam ederken yüzeydeki müsilağı temizlemeye çalışmak denizi kurtarmaya yetmezse, kadına yönelik şiddeti besleyen kaynaklar kurutulmadan da kadına yönelik şiddet son bulmaz.** Bu toplumda yaşadığımız her sorunda olduğu gibi kadına yönelik şiddetin kaynağını anlamak için önce insanı insana kırdıran, erkeği canıye, kadını mağdura dönüştüren mekanizmayı anlamalıyız.

Dünyamıza egemen olan kapitalist sömürü sisteminde her şey satılmak, kâr ve zenginlik sağlamak için üretiliyor. Toplumun ihtiyaçları değil, nasıl daha fazla meta satılacağı gözetiliyor. Para, paranın sağladığı güç insandan ve her şeyden daha üstün tutuluyor. İnsanlar mal, mülk, güç ve iktidar sahibi olma peşinde bir yarışa sokuluyor. Dayanışma yerine rekabet, toplumun esenliğini düşünmek yerine bireycilik, birlikte ayakta kalmak yerine başkasını ezerek yükselmek, paylaşmak yerine açgözlülük, kıskançlık, benmerkezcilik kışkırtılıyor. Eşitsizlik ve adaletsizlik üzerine kurulu bu

düzen kendini ayakta tutmak için erkek-egemen zihniyeti her türlü yolla körükliyor. Kardeşlik ve dayanışma içinde olması gereken emekçiler birbirine düşürülüyor. Böyle bir düzende bir avuç insan sefahat denizinde yüzerken, insanlığın ezici çoğunluğu yoksulluk, geçim derdi, işsizlik, gelecek kaygısı, açlık, güvencesizlik, göç, savaş gibi ağır sorunlarla boğuşuyor. İşte bu koşullarda toplumsal ilişkiler çürüyor, insani değerler ayaklar altına alınıyor, şiddet boy veriyor.

Ancak özellikle bugün yaşadığımızı benzer kriz dönemlerinde işsizlikteki tırmanış, artan borç yükü, baş edilemeyen hayat pahalılığı, gelecek kaygısı, doğadaki yıkım, savaşlar ve göç gibi devasa yakıcı sorunlar çıkışsızlık duygusunu, milliyetçiliği, öfke ve nefreti büyütüyor. Türkiye’de olduğu gibi demokratik haklar yok ediliyor, otoriter rejimler toplumu baskı altına alarak nefessiz bırakıyor. Toplumla giderek daha boğucu bir atmosfer hâkim oluyor ve bu zehirli atmosfer kadına yönelik şiddetin katlanarak artmasına neden oluyor. Ruh sağlığı bozulmuş, öfkeyle doldurulmuş erkek zayıf gördüğü kadına saldırıyor. Öte yandan bugün kadınlar büyük oranda kentlerde yaşıyor, çalışma yaşamına katılıyor, erkekle eşit olmak ve saygı görmek için mücadele ediyorlar. Ve ne yazık ki erkek-egemen zihniyetin, köhnemiş toplumsal kalıpların direnciyle karşılaşıyorlar. Bu direncin en yaygın sonuçlarından biri şiddet oluyor.

Ancak direnç ne kadar büyük olursa olsun değişim hiçbir zaman durdurulamamıştır, insanların daha iyiye, daha güzele duyduğu özlem tamamen bastırulamamıştır. Tarih geriye değil, ileriye gitmiştir. Emekçi kadınların mücadelesi de kesintiye uğratılamayacak. Kadın ve erkek işçilerin birlikte mücadelesiyle, mücadele içinde dönüşüp insanlaşmasıyla, hedeflerine kapitalizmi koymasıyla; şiddetin, cins ayrımcılığının, erkek-egemen anlayışın, sınıfların ve sömürünün olmadığı, eşitlik ve özgürlük dolu bir dünya kurulacak. Bu yolda bize emekçi kadınların ve erkeklerin düşmanlığı değil, dayanışma ve birliği gereklidir. ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 164)

Direnç ne kadar büyük olursa olsun değişim hiçbir zaman durdurulamamıştır, insanların daha iyiye, daha güzele duyduğu özlem tamamen bastırulamamıştır. Tarih geriye değil, ileriye gitmiştir. Emekçi kadınların mücadelesi de kesintiye uğratılamayacak.

Şiddet, Merhamet ve Tarihin Tekerleği

Kadına yönelik şiddet, kadın cinayetleri durmaksızın artarken emekçi kadınlar aynı sorulara cevap arıyor: Kadına yönelik şiddetin önüne neden geçilemiyor? Şiddet neden artıyor? Siyasi iktidarın temsilcileri şiddetin nedeninin eğitimsiz, cahil, vicdansız, merhametsiz, öfkesini kontrol edemeyen, ailevi ve ahlâki değerlere sahip çıkamayan kişiler olduğunu söylüyor. Erkekleri vicdanlı ve merhametli olmaya çağırıyorlar. Söylenen sözler ilk anda kulağa hoş gelebilir ama kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin artmasının sebebi tam da siyasi iktidarın aileyi korumak adına kadınların haklarına saldırması ve erkek egemen zihniyeti körüklemesidir.

Bugün kadına yönelik şiddetin önüne geçilemiyorsa, bunun başlıca nedeni eşitsizlik ve adaletsizlik üzerine kurulu kapitalist sömürü düzeni altında yaşıyor olmamızdır. Kapitalizm her alanda şiddet üreten mekanizmanın ta kendisidir. Sömürü düzenlerini korumak, iktidarlarını baki kılmak için erkek egemen anlayışı körükleyenler, eşitsizliği derinleştiren politikalar üretenler, toplumu zehirleyenler, kadınları şiddetten korumak için gerekli mekanizmaları oluşturmayanlar, şiddet mağduru kadınları karakollardan geri

Bugün kadına yönelik şiddetin önüne geçilemiyorsa, bunun başlıca nedeni eşitsizlik ve adaletsizlik üzerine kurulu kapitalist sömürü düzeni altında yaşıyor olmamızdır. Kapitalizm her alanda şiddet üreten mekanizmanın ta kendisidir.

Bir zamanlar kadınların oy hakkı yoktu. Kocaları, ağabeyleri, babaları yanlarında olmadan seyahat etmeleri, çalışmaları, avukatlık, doktorluk gibi meslekleri yapmaları, çocuklarının vesayetini almaları mümkün değildi. Ama tarih ilerledi, kadınlar mücadele etti, geleneksel-kültürel kalıpları kırıp geçti.

çevirenler, failleri cezalandırmak yerine koruyanlar, iyi hal indirimleri uygulayanlar artan şiddetin ve kadın cinayetlerinin doğrudan sorumlusudur. Asıl sorumluların şiddeti ve kadın cinayetlerini münferit vakalar olarak göstermeye çalışması hedef şaşırtmaktır, merhamet ve vicdandan bahsetmesi ikiyüzlülüktür!

İktidar sahipleri, kadınlar vahşice öldürüldüğünde en ufak bir sorumluluk hissetmiyorlar, şiddeti engellemek için kollarını bile kımıldatmıyorlar.

Fakat kadın erkek eşitliğinden, kadınların haklarından bahsedildiğinde tüyleri diken diken oluyor. “Ne eşitliği, bu mümkün değil” diye bas bas bağırırmaya başlıyorlar. Topluma kadınların güçsüz, erkek tarafından korunmaya, merhamete muhtaç olduğu fikrini yayıyor, kadının pasif olmasını istiyorlar. Hakları için mücadele eden kadınları aşağılıyor, cezalandırıyorlar. Kadınların güçlenmesini sağlayacak her türlü talebin önüne geçiyorlar. İstanbul Sözleşmesi örneğinde olduğu gibi kısmi hakları bile yok etmeye çalışıyorlar. Kadının güçlü olmasına, kendi kararlarını almasına, erkekle eşit olmayı istemesine tahammül edemiyorlar. Kadınları eskimiş, aşınmış geleneksel kalıplara hapsetmeye, dönüşümün önüne geçmeye çalışıyorlar. Çünkü bu dönüşümü iktidarları için bir tehdit olarak görüyorlar.

Siyasi iktidarın bu çabası tarihin tekerleğini geri döndürmeye çalışmaktan başka bir şey değildir. Bir zamanlar köle sahibi soylular, firavunlar, krallar, sultanlar vardı. Ama insanlar yaşamları üzerinde söz hakları olsun, iktidar tek elde toplanmasın, daha demokratik düzenler kurulsun diye mücadele ettiler ve çok yol aldılar. İnsanlık nasıl ki artık mağaralarda, penceresiz toprak evlerde yaşadığı, denizleri ilkel sallarla aştığı, at sırtında seyahat ettiği eski çağlara dönemezse kölelik, krallık, padişahlık günlerine

de geri dönmez. Tam tersine, **ezilen sınıfların insanları, daha iyi bir yaşam için, sonuç olarak insanlığı bugün içinde bulunduğu noktadan daha ileriye taşımak için mücadele eder. Zulüm düzenini devam ettirmek isteyenlere haddini bildirerek yoluna devam eder.**

İşçi sınıfının kadınları için de durum tastamam böyledir. Bir zamanlar kadınların oy hakkı yoktu. Kocaları, ağabeyleri, babaları yanlarında olmadan seyahat etmeleri, çalışmaları, avukatlık, doktorluk gibi meslekleri yapmaları, çocuklarının vesayetini almaları mümkün değildi. Ama tarih ilerledi, kadınlar mücadele etti, geleneksel-kültürel kalıpları kırıp geçti. “Biz de varız” diyerek toplumsal yaşamın her alanında yer almaya başladı. “Eşitlik istiyoruz” diyerek haklarını ve özgürlük alanlarını genişletti. Yasaların değişmesini, genel olarak demokratik hakların ilerlemesini, varlıklarıyla toplumsal yaşamın her alanında tablonun farklılaşmasını sağladı. Bu nedenle bugün kadının erkeğin egemenliğini kabul etmesini, geride kalmasını, erkek karşısında, toplum ve aile içinde geleneksel rolünü oynamakla yetinmesini, haktan hukuktan söz etmemesini, pasif kalmasını istemek, onu eşitlik ve yasalarla değil erkeğin insafı ve merhametiyle korumaktan söz etmek gericiliktir. Emekçi kadınları karanlığa hapsedmeye çalışmaktır.

Emekçi kadınlar nice bedeller ödeyerek elde ettikleri haklarını, kazanımlarını bu karanlığa teslim etmeyecekler. “Merhamet” değil hak, eşitlik ve saygı istemeye devam edecekler. Yol almaya, daha büyük değişimlerin önünü açmaya, mücadeleleriyle sömürünün ortadan kalktığı geleceği mayalamaya devam edecekler. ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 149)

Gerçek Düşman Kapitalizm ve Sermaye Sınıfıdır!

Emekçi kadın kardeşlerimiz, Türkiye’de ve pek çok ülkede artmaya devam eden kadına yönelik şiddet hepimizi dehşete sürüklüyor. Belki de pek çoğumuz bunun nedenini anlamakta zorlanıyoruz. Hemen her ülkede siyasi iktidarlar benzeri açıklamalar yapıyorlar: Güya sorunu çözmek için ellerinden geleni yapıyor, kadına yönelik şiddeti lanetliyor, tepki gösteriyorlar. Ama sorun çözülmeyeceği gibi kadına yönelik şiddet normalleşip kanıksanıyor, hatta adeta kadının kaderi sayılıyor. Peki, doğru mudur bu?

Eğer tarih bilgisi ve bilincine sahip değilsek, içinde yaşadığımız koşulları değişmez, ezelden ebede kadar baki sanırız. Oysa dünya dönüyor ve toplumlar değişiyor. Sermaye sınıfının işçi sınıfını sömürmesine dayanan kapitalizm, tarihin son birkaç yüzyılında ortaya çıktı ve dünyaya yayıldı. Sanayi devrimiyle kapitalizm, daha önce hiçbir toplumsal düzenin yapamadığını yaptı, dünyanın çehresini değiştirdi. Milyarlarca insanı toprağından, zanaatından kopararak kentlere yığıdı, işçi haline getirdi. Ucuz işgücü peşindeki sermaye sahipleri sadece erkekleri değil kadınları ve çocukları da atölyelere, fabrikalara, madenlere doldurdu. Ezilen cins olan kadın aynı zamanda patronların sömürüsüne maruz kaldı, çifte ezilmişliğe mahkûm edildi. Ama toplum artık kökten değişmişti.

Kapitalizm, kadını erkekle eşit görmeyen, ikinci sınıf sayarak aşağılayan erkek egemen toplumsal yapıya dokunmadı. Ama sanayinin gelişmesi ve kadınların çalışma hayatına katılmasıyla, geleneksel ilişki ve düşünce biçimleri zorunlu olarak değişmeye başladı. O tarihten sonra kadınlar hızla kabuklarını kırmaya başladılar. İçe kapalı yaşamlarını geride bırakıp her geçen gün daha fazla hayata, kent yaşamına karıştılar. Fabrikalarda,

Bugün dünyanın birçok köşesinde milliyetçi, otoriter, demokratik hakları umursamayan, kadına çocuk doğuran makine gözüyle bakan liderler işbaşına geliyor. Erkek egemen anlayışı besleyen bu liderler, kadınları aşağılayıp horluyorlar. Erkeğin egemen cins sayıldığı toplumsal zihniyeti ve geleneksel yapıyı kutsuyorlar.

ilişki, olması gerektiği gibi insani ve eşit temellerde kurulamıyor; erkek ezen cins, kadın ezilen cins olmaya devam ediyor. Bugün dünyanın birçok köşesinde milliyetçi, otoriter, demokratik hakları umursamayan, kadına çocuk doğuran makine gözüyle bakan liderler işbaşına geliyor. Erkek egemen anlayışı besleyen bu liderler, kadınları aşağılayıp horluyorlar. Erkeğin egemen cins sayıldığı toplumsal zihniyeti ve geleneksel yapıyı kutsuyorlar. Toplumu, erkeğin geleneksel rolünü oynamaya devam edeceği, kendini egemen cins olarak göreceği, kadını ezeceği biçimde şekillendirmeye çalışıyorlar. Geleneksel kalıplar içinde ezilen kadının pasif ve edilgen olmasını istiyorlar.

Onların ayrıştırıcı, kışkırtıcı, cinsiyet eşitliğini toplumsal bozulma olarak gören anti-demokratik anlayışları, erkek egemen zihniyetin güç kazanmasına neden oluyor. **Toplumu yapay temelde kutuplaştıran, kin ve nefreti körükleyen iktidarların varlığı, kadına şiddetin artmasına neden oluyor.** Bu bakış açısından

atölyelerde çalışmaya başladılar. İkinci sınıf insan olmadıklarını, hakları olduğunu ve bu hakları için mücadele etmeleri gerektiğini öğrendiler. Erkek işçilerle birlikte patronların sömürüsüne karşı mücadeleye giriştiler. Erkeklerle aynı tezgâhlarda çalışmayı, eşit işe eşit ücret almayı, saygı görmeyi, örgütlenmeyi hakları olarak gördüler. Haklarını söke söke almayı başarırken, işçi sınıfının mücadelesinde daha fazla öne çıktılar.

Ancak erkek egemen zihniyet ne yazık ki hâlâ egemenliğini ve etkisini sürdürüyor. Kapitalist kâr düzeni, bu noktada köklü bir zihinsel dönüşümün önünde engel oluyor. Kadınla erkek arasındaki

Türkiye'ye bir bakalım: Ortadoğu'da kanlı bir savaş sürüp gidiyor. Türkiye'nin de dâhil olduğu bu savaş ve yükseltilen milliyetçilik toplumun ruhsal yapısını bozuyor. Ekonomik krizin faturası işçi sınıfına kesiliyor, yoksulluk artıyor, emekçilerin çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor. Çığ gibi artan işsizlik milyonları çaresizliğe itiyor. Psikolojisi bozulan ve cinnet geçiren kişiler, erkek egemen zihniyetin kutsandığı koşullardan da güç alarak dehşet saçıyorlar.

Ancak unutmayalım ki dünya değişiyor, eski geleneksel yapılar çözülüyor, kalıplar kırılıyor. Dünyanın pek çok ülkesinde işçiler, emekçi kadınlar yüz binler, milyonlar olup sokakları dolduruyor. Emekçi kadınlar en ön saflarda sömürüye, ikinci sınıf insan olmaya, şiddete ve diktatörlük rejimlerine hayır diyorlar. Demeye de devam edecekler. Erkek işçi kardeşleri de kadın kardeşlerinin yanında yer almalıdır.

Emekçi kadınlar en ön saflarda sömürüye, ikinci sınıf insan olmaya, şiddete ve diktatörlük rejimlerine hayır diyorlar. Demeye de devam edecekler. Erkek işçi kardeşleri de kadın kardeşlerinin yanında yer almalıdır. Kadının ikinci sınıf sayılmasının, emekçi kadının ezilmesinin ve şiddet görmesinin nedeni kapitalist sömürü düzenidir.

Kadının ikinci sınıf sayılmasının, emekçi kadının ezilmesinin ve şiddet görmesinin nedeni kapitalist sömürü düzenidir. İşsizliğe, yoksulluğa, umutsuzluğa yol açan yine bu sömürü düzenidir. O halde gerçek düşman kapitalizm ve sermaye sınıfıdır! Kadın erkek demeden tüm işçiler olarak birleşmeli ve asıl düşmanımıza karşı mücadele etmeliyiz. ■

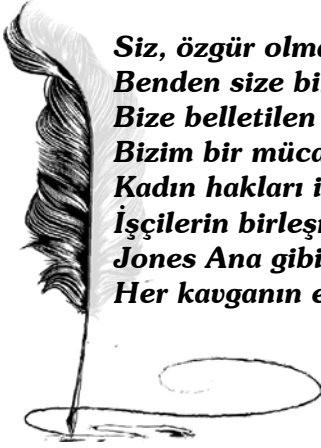
(İşçi Dayanışması, Sayı: 139)

Sendikalı Kadın, Örgütlü Kadın, Güçlü Kadın!

*Kızlar, özgür olmak isterseniz
Benden size bir tavsiye
Sendikalı bir eş bulun kendinize
Ve katılın emekçi kadın komitesine
Evlilik hayatı zor değildir
Sendika üyelik kartınız varsa
Ve sendikalı adamın mutlu bir hayatı vardır
Eşi de sendikalıysa*

1940'lı yıllarda ABD'de Oklahomalı petrol işçile-ri grevdedir. İşçi sınıfının ozanlarından Woody Guthrie ve Pete Seeger işçilerin yanı başındadır. Bir sendika yöneticisi onlardan grevci işçiler için bir şarkı yapmalarını ister. **“Union Maid”** yani **“Sendikalı Kadın”** şarkısının ilk versiyonu böyle ortaya çıkar. Yıllar içinde yeni yeni sözler eklenir şarkıya. Şarkının her bir satırı emekçi kadınların çileli yaşamlarını, baş eğmezliğini, mücadelelerinin coşkun ruhunu yansıtır. Sendikalı, örgütlü işçi kadının patronlardan korkmayacağı, yaşam kolay olmasa da her zaman dik duracağı, erkek işçilere de cesaret vereceği anlatılır.

**Siz, özgür olmak isteyen kadınlar
Benden size bir tavsiye
Bize belletilen ezberlerden kurtulun
Bizim bir mücadele geçmişimiz var
Kadın hakları için mücadelemiz var
İşçilerin birleşmesi gerekir
Jones Ana gibi, işçileri harekete geçirelim
Her kavganın en ön safında olalım!**

İşin kolayına kaçmazsak, şarkı deyip geçmezsek bu sözler derin manalar taşıyor ve bizlere çok şey anlatıyor. Patronlar işçileri makinenin bir parçası hatta bir yük hayvanı gibi görür ve ölesiye çalıştırır. İşçi, yaşamın ona insan olduğunu hissettirecek güzelliklerinden mahrum kalır. İnsan gibi yaşamadığını hisseder, çevresindeki insanlara yabancılaşır.

İşçiler için birlik olmak demek, örgütlenerek patronlar karşısında güçlü olmak, dik durabilmek demektir. Dayanışma ve birlik içinde olan işçiler kendilerini yalnız ve güçsüz hissetmezler. Daha iyi çalışma koşulları için birlikte hareket ederler. Birbirlerini dinlemeyi, birbirlerine değer vermeyi, saygı duymayı bilirler. Kadın ya da erkek ayırt etmeden sermaye sahiplerine karşı mücadele ederken haklı olmanın onur ve mutluluğunu birlikte yaşarlar. İşçiler dayanışma içinde olursa her zorluk aşılır. İşte bu gerçeklerin farkında olmak sınıf bilincine sahip olmak demektir. **İşçiler ancak örgütlü mücadele içinde olurlarsa kendilerini değerli hissetmeyi ve değer vermeyi öğrenir, değişir, dönüşür, gelişirler. Makinenin bir parçası olmaktan, yavanlıktan, yabancılıktan, yalnızlık duygusundan kurtulur, insanlaşırlar. Mücadele içinde olan ve dönüşen işçiler kendi sınıf kimliklerini, örgütlülüğünden doğan kültürlerini yaşamın her alanına taşırlar.** Bu durum evlerine de eş ve çocuklarıyla ilişkilerine de yansır ve böylesi şarkıların ortaya çıkmasını sağlar.

Kadın ya da erkek ayırt etmeden sermaye sahiplerine karşı mücadele ederken haklı olmanın onur ve mutluluğunu birlikte yaşarlar. İşçiler dayanışma içinde olursa her zorluk aşılır. İşte bu gerçeklerin farkında olmak sınıf bilincine sahip olmak demektir.

Maden filmindeki Nurettin karakterini hatırlayalım. Eşine ve çocuklarına değer vermez ama mücadele edince değişir. Nurettin ve arkadaşları hem patrona hem de sarı sendikaya karşı bir mücadele başlatırlar. Nurettin, türlü sınavlardan geçer ama her defasında baskıya, hor görülmeğe başkaldırır. İşçileri horlayan, kandırmaya çalışan satılık sendika başkanının yüzüne haykırır: “Biz koyun muyuz, ikide bir ‘kandırılmışlar’ deyip duruyorsun?” Bu sözler Nurettin’in insan yerine konulma isteğinin dile gelişidir. İşçi Dayanışması’nın 108’inci sayısında yer alan İşçi Nurettin’in “İnsanlaşması!” başlıklı yazıda şöyle anlatılır Nurettin’in insanlaşma serüveni:

“Bir işçi olarak Nurettin’in dönüşümü hiç kolay değildir. O da tıpkı diğer milyonlarca işçi gibi adam yerine konulmamaya, düşünmemeye, fikirlerini, zamanını, kadınları değersiz görmeye alışmıştır. Nurettin’in maden dışındaki sosyal hayatında eski alışkanlıkların üstesinden gelmesi kolay olmaz. Maden yönetimi tarafından kasıtlı olarak kente çağrılan panayır, işçileri sorunlarından uzaklaştırır. Şans oyunları, kadınlar, eğlenceler akıllarını başlarından alır. Mücadeledeki görevleri yerine panayırdaki şovların sahte çekiciliğine kapılan Nurettin’e, doğru yolu gösteren arkadaşı İlyas olur. Yaşadıklarından önemli bir

ders alan Nurettin aklını başına devşirir. Bir yudum insaniyete ihtiyaç duyan panayırdaki kızın, insani yaklaşımını cinsellik olarak yorumlayan Nurettin artık geride kalmıştır. Nurettin evine, ailesine artık bambaşka bir kişi olarak döner. Bütün aileyi toplar ve heyecanla ‘bu son, bundan sonra yanlış yok artık, bizim evimiz temiz olmalı, beyaz olmalı, karanlık olmamalı, hep beraber çıkacağız aydınlığa’ der. Nurettin evini beyaza boyar. Elbette bu bir simgedir; değişen dönüşen, kendisini insan gibi hisseden, bunu da ailesine yansıtan ve yaşamına müdahale eden Nurettin’in dönüşümünün simgesidir.”

Nurettin’in, Nurettinlerin hikâyesi, Sendikalı Kadın şarkısının sözlerinin doğruluğunun kanıtı değilse nedir? ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 161)

yaşam
mücadele barış
sendika
kadın dönüşüm
adalet emek
emek mücadele barış eşitlik
kadın dönüşüm sendika yaşam adalet emek mücadele barış
yaşam
mücadele dönüşüm sendika yaşam emek mücadele barış kadın emek dönüşüm
emek mücadele barış eşitlik adalet kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam emek mücadele barış eşitlik
eşitlik kadın mücadele barış eşitlik adalet özgürlük emek kadın yaşam dönüşüm yaşam sendika
mücadele özgürlük emek mücadele barış eşitlik adalet kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam
dönüşüm sendika yaşam adalet emek mücadele barış kadın özgürlük yaşam dönüşüm
özgürlük emek mücadele barış eşitlik adalet kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam
sendika kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam emek mücadele barış eşitlik
eşitlik adalet kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam mücadele barış
barış eşitlik adalet kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam emek
kadın yaşam dönüşüm sendika yaşam emek mücadele
dönüşüm sendika yaşam emek barış eşitlik
yaşam dönüşüm yaşam emek
kadın emek mücadele
mücadele barış eşitlik adalet
kadın yaşam dönüşüm sendika
yaşam emek mücadele barış eşitlik
barış eşitlik emek kadın emek mücadele
dönüşüm mücadele barış eşitlik adalet
emek kadın yaşam dönüşüm sendika
yaşam mücadele dönüşüm barış
mücadele barış eşitlik adalet
dönüşüm sendika
barış eşitlik

Emekçi Kadının Sıkıştığı Cendere Nasıl Kırılır?

Öyle bir düzende yaşıyoruz ki patron işçiyi sömürüyor, erkek kadını eziyor. İnsanlar bir sınıfa, bir ulusa, bir cinse ait oldukları için eziliyorlar, horlanıyorlar. **Bu toplumda hiç kimse sadece insan olamıyor, herkesin toplumsal bir kimliği var.** Kapitalizm denen bu sistemin egemeni; paranın, sermayenin, üretim araçlarının, bankaların, sarayların sahibi patronlar sınıfıdır. İşçileri sömürüyor, eziyorlar. İşçi sınıfının kadınlarıysa hem sömürülüyor hem de kapitalist düzen tarafından beslenen erkek-egemen zihniyet tarafından ikinci sınıf olarak görülüyor. Kadınlar şiddet görüyor, öldürülüyorlar. Yani emekçi kadınlar çifte ezilmişlik altında yaşıyorlar.

Bu düzende gerçekler büyük bir ikiyüzlülükle çarpıtılıyor, insanlara gerçekçi olmayan şeyler benimsetiliyor.

Düzenin efendilerine göre emekçi kadın çok sayıda çocuk doğurup tüm sorumluluğu sırtlanmalı, bütün gün bitmeyen işlerle uğraşıp evin dört duvarı arasına sıkışmayı sorun etmemeli. Zayıflığı kabul etmeli, korunmaya muhtaç olduğunu düşünmeli, pasif olmalı. Fikrine değer verilmemesine ses çıkarmamalı hatta fikir üretmemeli. Şiddet gördü mü bunu kendi suçu saymalı. Çocuk yaşta evliliğe, şiddete, tacize başkaldırmamalı. Emeğinin, iradesinin değersiz sayılmasına boyun eğmeli. Erkeğin egemenliği altına girmeyi kabul etmeli, ko-

Kapitalizm denen bu sistemin egemeni; paranın, sermayenin, üretim araçlarının, bankaların, sarayların sahibi patronlar sınıfıdır. İşçileri sömürüyor, eziyorlar. İşçi sınıfının kadınlarıysa hem sömürülüyor hem de kapitalist düzen tarafından beslenen erkek-egemen zihniyet tarafından ikinci sınıf olarak görülüyor.

Pek çok emekçi kadın ev işlerinden, çocuklarıyla ilgilenmekten kafasını kaldırıp da yaşadığı dünyayı sorgulayacak bir dakika bile bulamıyor. Politikayla ilgilenmeyi erkek işi olarak görüyor. Böylece içine itildiği pasif yaşamı “gönüllü” olarak kabul ediyor.

cası ya da babasının yani evdeki erkeğin çizdiği sınırların içinde yaşamalı. Toplumsal meselelerle ilgilenmemeli, siyasetten anlamamalı. “Kutsal” görevlerini yerine getirdiğini düşünüp halinden memnun olmalı!

Bu bakış açısı, **insani olmayan cinsiyetçi ve erkek-egemen bir bakış açısıdır**. Örneğin Cumhurbaşkanı bir konuşmasında “çalışıyorum diye annelikten imtina eden bir kadın, aslında kadınlığını inkâr ediyor demektir. Anneliği reddeden, evini çekip çevirmekten vazgeçen bir kadın, iş dünyasında istediği kadar başarılı olsun, eksiktir, yarımır” diyebiliyor. Kimin kadın kimin “yarım, eksik” olduğuna egemen bir erkek olarak kendisi karar veriyor, kadınların fikrini umursamıyor. Zaten kadına değer vermeyen, onu eve kapatmak isteyen erkekler de Cumhurbaşkanı'nın bu konuşmasından güç alıyor, kadına şiddet uyguluyorlar.

Dış dünyadan soyutlanan, ürkütülen, hapsedildiği sınırların dışına çıkamayan emekçi kadın, bazen yaşadığı sorunların nedeninin farkına varamıyor. İşyerinde, evinde, mahallesinde yaşadığı sorunların kaynağının kapitalist sistem olduğunu, **bu sorunlardan kurtuluşun tek yolunun mücadele vermek** olduğunu göremiyor. Ya kendisine çizilen sınırları benimsiyor ya da bunu değiştirebileceği inancını taşıyor. Pek çok emekçi kadın ev işlerinden, çocuklarıyla ilgilenmekten kafasını kaldırıp da yaşadığı dünyayı sorgulayacak bir dakika bile bulamıyor. Politikayla ilgilenmeyi erkek işi olarak görüyor. Böylece içine itildiği pasif yaşamı “gönüllü” olarak kabul ediyor.

Oysa önyargılara rağmen emekçi kadınlar, geçmişte çok daha ağır koşullarda yaşıyor ve çalışırken, siyasetle uğraşmaları ayıplanırken, bütün bas-

**ÜİD-DER Kadın Komitesi,
emekçi kadınlara aynı
şekilde sesleniyor: Gelin
zincirlerimizi kıralım.
Bize dayatılan kör yaşamı
kabul etmeyelim. Emekçi
kadınlar mücadeleye!**

kılara karşı durdular ve mücadelede öne çıktılar. Dişle, tırnakla **oy hakkı, süt izni, doğum izni, kürtaj hakkı, kreş hakkı, ağır sektörlerde gece vardiyasında çalışmama hakkı** gibi bugün sahip olunan bütün hakları kazandılar. Rusya'da işçilerin iktidarı aldığı ve kadınlara özgürleşmenin yolunu açan 1917 Ekim Devrimini başlatanlar da emekçi kadınlardı. 1917 yılının Mart ayında binlerce emekçi kadın cesaret ve kararlılıkla alanlara çıkmış, tarihin akışını değiştirmişti.

140 yıl önce Avusturya'da yaşamış, çocukluğu ve gençliği sefalet içinde geçmiş ama sonra mücadeleciler bir işçi kadın haline gelmiş Adelheid Popp, emekçi kadınlara şöyle sesleniyordu: "Kadın işçiler! Henüz tamamen körelmediğinizi ve zihinsel olarak dumura uğramadığınızı gösterin!

Toparlanın ve erkek ile kadın işçilerin birleşmek üzere el ele vermesi gerektiğini görün. Size yöneltilmiş bu çağrıya kulağınızı tıkamayın. Kadınlara da ekonomik ve politik mücadeleyi öğretmek isteyen işçi örgütüne katılın!"

ÜİD-DER Kadın Komitesi, emekçi kadınlara aynı şekilde sesleniyor: Gelin zincirlerimizi kıralım. Bize dayatılan kör yaşamı kabul etmeyelim. Emekçi kadınlar mücadeleye! ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 100)

Bir Rüyamız Var

Bu güzelim dünyada milyarlarca işçi-emekçi kahredici bir yaşama mahkûm ediliyor. Şöyle bir kafamızı kaldırıp etrafımıza baktığımızda tukenircesine çalışan, alın teri akıtan ama hak ettiğinin karşılığını alamayan yüz milyonlar görürüz. Geçim derdi, bitmek bilmeyen borçlar beynimizi kemirir durur. Bazen bir iş arkadaşımızı ya da komşumuzu yaşamdan koparıyor iş cinayeti. Patronlar ya da sömürücü sınıf dünyanın tüm nimetlerinden doyusya faydalanırken, milyarlarca insan gıda, giyim, konut gibi en temel ihtiyaçlardan dahi mahrum bırakılıyor.

Sabahın kör karanlığından gece yarısına kadar günün her saatinde, her yerde çöpten topladıkları artıklarla beslenen aç insanlar... Sokakta, parkta bir bankın ya da buz gibi betonun üzerinde uyuyan evsizler... Çıplak ayaklı çocuklarıyla çöp konteynırlarının yanı başında oturup karnını doyurmaya çalışan anneler... İşte sömürü düzeni kapitalizmin insanlığa sunduğu budur!

Karabulutların, sisin dağıldığı mavi gökyüzünün altında, anaların gözyaşı dökmediği, güneşli günlerde çocukların doğayla iç içe büyüdüğü, doyusya koşup oynadığı bir dünya hayalimiz var.

Bu kahrolası sömürü düzeni, emekçileri sadece açlığa, sefalete mahkûm etmekle kalmıyor. Evlerini barklarını başlarına yıkan savaşlarla da yüz yüze bırakıyor. Bugün Ortadoğu'da kadın çocuk, genç yaşlı yüz binlerce insanın katledildiği, sakatlandığı kirlili bir çıkar savaşı yürütülüyor. Analar evlatsız, çocuklar yetim ve kimsesiz bırakılıyor. Milyonlarca yoksul hayatta kalabilmek için göç yollarını tutuyor, mülteci konumuna düşürülüyor. Binlercesi umut yolculuklarında, karanlık sularda yitip gidiyor.

Biz emekçi kadınların payına ise bu kahırlı dünyada bir kat daha fazla ezilmekten, sömürülmekten, acı ve gözyaşından başka bir şey düşmüyor. İşsizlik, açlık, sefalet, savaş ve yıkımdan nasibimizi fazlasıyla alıyor, üstüne bir de cinsiyet ayrımcılığına, çifte sömürüye maruz kalıyoruz. Kadın cinayetleri, taciz, tecavüz, şiddet durmak bir yana iktidar sahiplerinin yarattığı savaş ve baskı koşullarıyla birlikte giderek artıyor. Çıkışsızlık ve umutsuzluk içerisinde olan toplumda en çok da kadınlar çaresizlik hissine kapılıyor ve gelecekten kaygı duyuyor. Böylesi bir geleceksizlik ortamında psikolojik sorunlar artıyor, depresyon hali derinleşiyor. Uyuşturucu kullanımı, fuhuş hızla yükseliyor. Toplum tam bir çürüme ve yozlaşma içerisinde debelenip duruyor.

Biz emekçi kadınlar, böylesi rezil bir dünyada yaşamaktan mutlu değiliz. Mücadeleci kadınlar olarak acıyla yüklü sömürü düzeninin yerle bir olacağı günün hayalini kuruyoruz. Tacizin, tecavüzün, şiddetin, erkek egemen zihniyetin son bulduğu, kadın bedeninin eşya gibi alınıp satılır olmaktan çıktığı bir dünyada özgürlüğün hayalini kuruyoruz. Artık iktidar sahiplerinin çıkar savaşında emekçilerin kanının akıtılmasını istemiyoruz. Çocukların göç yollarında kıyıya vurmuş cansız bedenlerini, bombalar altında parçalanmış bedenleri görmek istemiyoruz. Barışın hayalini kuruyoruz. Karabulutların, sisin dağıldığı mavi gökyüzünün altında, anaların gözyaşı dökmediği, güneşli günlerde çocukların doğayla iç içe büyüdüğü, doyasıya koşup oynadığı bir dünya hayalimiz var.

İnsanın insanı sömürmediği bir dünya kurma rüyası, egemenler tarafından deli saçması, boş hayaller olarak gösterilebilir. Emekçi kadınlara reva görülen evde ve işte çift vardiya çalışma, ev-iş çemberine sıkışmış yaşamlar, boyun eğilmesi gereken, değişmez bir kader olarak gösterilebilir. Ama öncü, mücadeleci kadınlar, her zaman kendilerine dayatılan koşulları, yaşadıkları adaletsiz toplumu sorgulamış, bambaşka bir toplum hayaliyle işçi sınıfının mücadelesi içerisinde tutkuyla yer almışlar.

Karanlık mutfaklardan, fabrika kuytularından seslerini yükseltmiş, kendileri ve çocukları için daha fazla zaman kalması için iş saatlerinin düşürülmesini istemişler. Aynı işi yapmalarına rağmen düşük ücret almaya karşı çıkmış, eşit işe eşit ücret demişler. Sadece karınlarını doyuracak ekmek değil, sömürü ve savaşların son bulmasını istemiş, barış ve özgürlük taleplerini yükseltmişler.

Bu hayalleri uğruna inanç ve kararlılıkla mücadele eden kadınlar, pek çok hak elde ettiler ve bu taleplerin hayal olmadığını gösterdiler. Bize bıraktıkları en büyük miras bu köhnemiş dünyanın “böyle gelip, böyle gitmeyeceği” inancıdır. Kadınıyla erkeğiyle koca insanlık yüz yıllardır sınıfsız, sömürsüz, savaşız bir dünya hayaliyle, bir yeryüzü cenneti kurmak için mücadele veriyor. Bu çürümüş düzende yaşama-ya mahkûm değiliz. Gürül gürül akan bambaşka bir yaşamın hayaliyle mücadeleye diyoruz! ■

(İşçi Dayanışması, Sayı: 103)

Hey Kızlar

Bugün yine uyandık birlikte
Ellerimizde kızıl güller
O büyük gün hayallerimizde
Umut ve neşe dolu gözler

Hey kızlar siz de katılın bize
Kızıl gül bahçeleri coşsun
8 Mart armağandır bizlere
Göğsümüz onurlarla dolsun

Fabrikalar bizleri bekler
Hayat bu hep acı ve keder
Kardeşim aldırma sen bunlara
Birliğimiz her şeyi yener

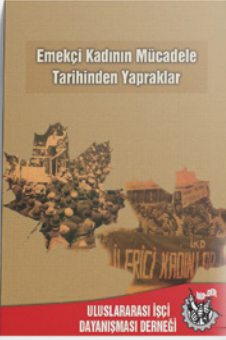
Hey kızlar siz de katılın bize
Kızıl gül bahçeleri coşsun
8 Mart armağandır bizlere
Göğsümüz onurlarla dolsun

Mücadele bizleri eğitir
Tarihtir ilk öğretmenimiz
Örgütlüyüz kadınız güçlüyüz
Sesimiz göklere yükselir

Hey kızlar siz de katılın bize
Kızıl gül bahçeleri coşsun
8 Mart armağandır bizlere
Göğsümüz onurlarla dolsun.

Elif Çağlı

Emekçi Kadınlar
Bir Adım Öne

Ekmek ve Güller

UMUT'lu Çocuklar:
Nazım Amca Demiş ki

